

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002489

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНМА імені А.В. Нежданової про видачу диплома №40-асп від 21.07.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубов Дмитро Русланович

2. Dmytro R. Holubov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 034 Культурологія

Дата захисту: 07-07-2026

Спеціальність за освітою: 034 Культурологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14438

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41, 18.01, 18.09

Тема дисертації:

1. Темброва специфіка «хвиль Мартено» у формуванні сакральної образності французької музики XX- XXI століття в контексті неотомістської естетики
2. The timbre specificity of “Martenaud waves” in the formation of sacred imagery in French music of the 20th and 21st centuries in the context of neo-Thomist aesthetics

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 – культурологія. – Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової, Міністерство культури України, Одеса, 2026. У дисертації досліджується тембр «хвиль Мартено» у французькій музичній культурі XX – початку XXI століття в контексті духовно-філософських і художньо-естетичних настанов неотомізму та пов'язаних із ним культурних тенденцій. Розкривається специфіка функціонування інструмента як особливого темброво-семантичного феномена, що сформувався у взаємодії музичного мислення, релігійно-філософських пошуків і новітніх технічних можливостей епохи. Проблематика дослідження пов'язана з питаннями духовно-естетичної семантики тембру, взаємодії музики й релігійно-філософської думки, а також із трансформацією

художніх функцій електронних інструментів у культурі модерну та постмодерну. Особливого значення набуває осмислення «хвиль Мартено» як інструмента, чий тембр у творчості французьких композиторів XX століття пов'язувався із сакральними, містичними, апокаліптичними, медитативними та психологічними образами. Мета дисертації полягає у виявленні та осмисленні еволюції тембра «хвиль Мартено» у французькій музичній культурі XX – початку XXI століття в контексті неотомістських духовно-естетичних настанов, а також у дослідженні трансформації семантики й художніх функцій інструмента від сакрально-символічного виміру музики XX століття до сучасних форм медитативного та темброво-феноменологічного звучання. Об'єктом дослідження є французька музична культура XX – початку XXI століття в аспекті духовно-естетичних, стильових і тембрових пошуків. Предметом дослідження виступає тембр «хвиль Мартено», його семантичні, художньо-естетичні та духовно-сміслові функції у творчості французьких композиторів XX – початку XXI століття, а також трансформація цих функцій у контексті еволюції неотомістських та постнеотомістських культурних настанов. Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше здійснено комплексний аналіз темброво-семантичних характеристик «хвиль Мартено» у французькій музичній культурі XX – початку XXI століття в єдиному духовно-філософському, жанрово-стильовому та культурно-історичному контексті; встановлено концептуальний зв'язок між неотомістською естетикою французької культури і специфікою тембрового мислення композиторів, які зверталися до «хвиль Мартено»; досліджено трансформацію тембра інструмента від сакрально-символічної семантики до сучасних медитативних і психологічних моделей звучання; проаналізовано функціонування «хвиль Мартено» у сучасному міжнародному музично-театральному контексті на матеріалі опери Томаса Адеса «Ангел-винищувач»; уточнено розуміння тембру як самостійної художньо-семантичної категорії музичного мислення. У Розділі 1 дисертації досліджуються релігійно-філософські настанови французької культури та музики першої половини XX століття у річищі неотомізму та руху «ressourcement». Доводиться, що духовно-філософські пошуки французької культури міжвоєнного періоду істотно вплинули на формування нового типу музичного мислення, у якому тембр починає осмислюватися як носій духовного та символічного змісту. Виявляється, що саме у цьому контексті «хвилі Мартено» набувають особливого статусу інструмента, здатного репрезентувати ідеї трансцендентності, містичної присутності та «позаматеріального» звучання. Значна увага приділяється проблемі тембру у музиці XX століття, а також генезі й особливостям функціонування «хвиль Мартено» у французькій музичній культурі. Розділ 2 присвячений аналізу семантико-сміслових характеристик тембральності «хвиль Мартено» у французькій музиці першої половини XX століття. У центрі уваги перебувають творчість О. Мессіана, А. Онеггера, Д. Мійо, Ш. Кеклена, А. Жоліве, М. Ландовскі, П. Булеза, Е. Вареза, М. Обухова та І. Вишнеградського. Виявляється, що у творчості французьких композиторів тембр «хвиль Мартено» набуває різних художньо-сміслових функцій – сакрально-символічних, апокаліптичних, містично-езотеричних, психологічно-драматичних, конструктивістських та мікротонових. Особлива увага приділяється релігійно-художній концепції О. Мессіана, у якій «хвилі Мартено» постають носієм ідеї «світла», духовного прозріння та трансцендентного звучання. Аналіз творчості А. Онеггера дозволяє простежити зв'язок тембрових новацій із духовно-етичними й гуманістичними настановами французької музичної культури XX століття. Окремо досліджується участь «хвиль Мартено» у Всесвітній виставці в Парижі 1937 року як культурному акті, що закріпив публічний статус інструмента та визначив його місце у французькій художній свідомості. Розділ 3 дисертації спрямований на дослідження сучасної трансформації тембру «хвиль Мартено» у французькій музиці початку XXI століття. На матеріалі творчості Крістін Отт, Трістана Мюрає та Тома Блоха виявляється переорієнтація інструмента від сакрально-символічної семантики до медитативного, феноменологічного та внутрішньо-психологічного типу звучання.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 034 – Cultural Studies. – Odesa National A. V. Nezhdanova Academy of Music, Ministry of Culture of Ukraine, Odesa, 2026. The dissertation examines the timbre role of the Ondes Martenot in French musical culture of the twentieth and early twenty-first centuries in the context of Neo-Thomistic spiritual-philosophical and artistic-aesthetic foundations. The study reveals the specificity of the instrument as a special timbre-semantic phenomenon formed through the interaction of musical

thinking, religious-philosophical searches, and modern technological possibilities of the epoch. The research focuses on the spiritual-aesthetic semantics of timbre, the interaction between music and religious-philosophical thought, and the transformation of the artistic functions of electronic instruments in modern and postmodern culture. Particular attention is paid to the Ondes Martenot as an instrument whose timbre in the works of French composers of the twentieth century became associated with sacred, mystical, apocalyptic, meditative, and psychological imagery. The aim of the dissertation is to identify and comprehend the evolution of the timbre role of the Ondes Martenot in French musical culture of the twentieth and early twenty-first centuries within the context of Neo-Thomistic spiritual-aesthetic foundations, as well as to investigate the transformation of the instrument's semantics and artistic functions from the sacred-symbolic dimension of twentieth-century music to contemporary forms of meditative and timbre-phenomenological sound. The object of the study is French musical culture of the twentieth and early twenty-first centuries in the aspect of spiritual-aesthetic, stylistic, and timbre-related searches. The subject of the study is the timbre role of the Ondes Martenot, its semantic, artistic-aesthetic, and spiritual functions in the works of French composers of the twentieth and early twenty-first centuries, as well as the transformation of these functions in the context of the evolution of Neo-Thomistic and post-Neo-Thomistic cultural foundations. The scientific novelty of the dissertation lies in the fact that, for the first time, a comprehensive analysis of the timbre-semantic characteristics of the Ondes Martenot in French musical culture of the twentieth and early twenty-first centuries is carried out within a unified spiritual-philosophical, genre-stylistic, and cultural-historical context. The dissertation establishes a conceptual connection between Neo-Thomistic aesthetics and the specific nature of timbre thinking in the works of composers who used the Ondes Martenot. It investigates the transformation of the instrument's timbre role from sacred-symbolic semantics to contemporary meditative and psychological sound models. The study also analyzes the functioning of the Ondes Martenot in Thomas Adès's opera "The Exterminating Angel" as evidence of the instrument's integration into the international context of contemporary musical theatre. Section 1 of the dissertation examines the religious-philosophical foundations of French culture and music of the first half of the twentieth century within the framework of Neo-Thomism and the "ressourcement" movement. It is argued that the spiritual-philosophical searches of French culture significantly influenced the formation of a new type of musical thinking in which timbre became understood as a carrier of spiritual and symbolic meaning. In this context, the Ondes Martenot acquired a special status as an instrument capable of representing ideas of transcendence and metaphysical sound. Section 2 is devoted to the analysis of the semantic characteristics of the Ondes Martenot timbre in French music of the first half of the twentieth century. The works of Olivier Messiaen, Arthur Honegger, Darius Milhaud, Charles Koechlin, André Jolivet, Marcel Landowski, Pierre Boulez, Edgard Varèse, Nicolas Obouhov, and Ivan Wyschnegradsky are examined. It is shown that the timbre of the Ondes Martenot acquires sacred-symbolic, apocalyptic, mystical, psychological, and microtonal functions depending on the composer's aesthetic system. Section 3 investigates the contemporary transformation of the Ondes Martenot timbre role in French music of the early twenty-first century. Based on the works of Christine Ott, Tristan Murail, and Thomas Bloch, the dissertation demonstrates the reorientation of the instrument from sacred-symbolic semantics toward meditative, phenomenological, and introspective sound practices. Particular attention is paid to Thomas Adès's opera "The Exterminating Angel", where the Ondes Martenot performs a dramaturgical and psychological function. The Conclusions state that the Ondes Martenot should be regarded not only as a technical invention or an electronic instrument, but also as a holistic artistic-semantic phenomenon of French musical culture of the twentieth and early twenty-first centuries.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння

альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Дмитро Голубов. «Хвилі Мартено» на Всесвітній виставці в Парижі 1937 року. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. К., 2023. № 3. С. 250–257.
- Дмитро Голубов. «Хвилі Мартено» у музиці французького авангардного кінематографу першої половини XX століття (на прикладі творчості А. Онеггера). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. К., 2024. № 3. С. 239–247.
- Дмитро Голубов. Тембральна специфіка «хвиль Мартено» в релігійно-художній концепції О. Мессіана. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. К., 2025. № 3. С. 87–95
- Дарія Андросова, Дмитро Голубов. Національна ідея культури Франції першої половини XX століття та її музичні відображення. Питання культурології. К., 2025. № 46. С. 8–19.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколова Алла Вікторівна
2. Alla V. Sokolova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0284-7320

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривошея Тетяна Олександрівна

2. Tetiana Kryvosheia

Кваліфікація: д.культурол.н., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7287-4274

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зосім Ольга Леонідівна

2. Olha L. Zosim

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7546-094X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Олена Миколаївна

2. Olena Markova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4711-9538

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Галина Вікторівна

2. Galina Volkova

Кваліфікація: д.філософ, 034

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5163-0120

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шевченко Лілія Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шевченко Лілія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна